

แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา

พระนครศรีอยุธยา เขต 2

A Guidelines for Developing Academic Practitioners in the Digital Era Based
on Iddhipada 4 for Schools in the Ayutthaya Primary Educational
Service Area Office 2

1. ธารชัย เกิดพรธรรม*, 2. พระครูวิรุฬห์สุตคุณ

1. Thanachai Kerdphontham, 2. Phrakhru Wirunsuttakun

1., 2. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย

1., 2. Mahachulalongkornrajavidyalaya University

*Corresponding author E-mail : tktanachai@gmail.com

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล 2) เพื่อศึกษาการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 และ 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 เป็นการวิจัยแบบผสมผสานวิธี การวิจัยเชิงปริมาณ กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้อำนวยการโรงเรียนหรือผู้แทนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จำนวน 158 คน เครื่องมือที่ใช้ คือ แบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ จำนวน ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ส่วนการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ จำนวน 5 คน เลือกแบบเจาะจง

ผลการวิจัยพบว่า

1. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า พัฒนากิจกรรมใช้เทคโนโลยี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก รองลงมาคือ พัฒนานวัตกรรมการสอน พัฒนาการเรียนการสอน และพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2. การพัฒนาผู้ปฏิบัติงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก พิจารณาเป็นรายด้านเรียงลำดับจากมากไปน้อย พบว่า จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น และวิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้นมีการปฏิบัติในระดับมาก ตามลำดับ

3. แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า 1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น โดยต้องรับผิดชอบงานตามนโยบาย เอาใจใส่ในหน้าที่รับผิดชอบเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด 2) วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น มีการปรับทัศนคติต่อการทำหน้าที่และการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบทุ่มเทกับงานที่มีและจัดลำดับความสำคัญของงาน 3) จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ให้ความสำคัญกับองค์กร และ 4) วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น มีความรู้ในงานที่ทำและต้องเรียนรู้ในงานตลอดเวลา ถื่องานเป็นเรื่องท้าทายอย่ามองเป็นอุปสรรค รู้จักทำงานเป็นทีม

คำสำคัญ: 1. แนวทางการพัฒนา; 2. ผู้ปฏิบัติงานวิชาการ; 3. ยุคดิจิทัล; 4. หลักอิทธิบาท 4

ABSTRACT

The objectives of this article research were 1) to study the condition of academic practitioners in the digital age, 2) to study methods for developing academic practitioners in the digital age according to the principle of power 4, and 3) to propose guidelines for developing academic practitioners. In the digital age according to the principle of influence 4, It is an integrated research method. which quantitative research. The sample group was the school director. or acting samples were 158. The tools used were questionnaires. Statistics used in data analysis were number, percentage, mean and standard deviation. Qualitative Research Division By interviewing 5 key informants.

The findings of the research as follows :

1. Academic practice in the digital age has practiced at a high level. When considering each aspect, it was found that the development of technology skills There was practice at a high level, followed by teaching innovation development. teaching development and develop activities to promote learning were practiced at a high level, respectively.

2. The development of academic practitioners in the digital age according to the Principle of Immigration 4, the practice was at a high level. When considering each aspect, it was found that Chitta, the attention and focus on that thing, There was practice at the high level, followed by desire, satisfaction, affection for that thing, persistence, persistence in that thing, and Vimansa, conscientiousness in that reason, were practiced at the high level, respectively.

3. Guidelines for the development of academic practitioners in the digital age according to Iddhipada 4 found that 1) passion, satisfaction, affection for things by having to take responsibility for the work according to the policy Pay attention to responsibility for maximum efficiency. 2) Perseverance, perseverance in that. Attitudes are adjusted towards performing duties and responsible operations. Be dedicated to the tasks you have and prioritize them, 3) Citta, focusing on that Give importance to the organization. Organizations should organize academic seminars. to develop personnel and build attitudes There is unity and 4) Vimansa, diligence in the cause of that. Have knowledge in the work that you do and have to learn on the job all the time Holding a job is a challenge, don't look at it as an obstacle. know how to work as a team There is coordination between teams.

Keywords: 1. Guidelines for Developing; 2. Academic Practitioners; 3. Digital Era; 4. Iddhipada 4

บทนำ

สถาบันการศึกษามีภารกิจหลักได้แก่การจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยสำคัญที่สุด มีการกระจายอำนาจการบริหาร การศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหาร งานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป และเปิดโอกาสให้บุคลากร ได้รับการพัฒนาศักยภาพตามสาย

งานที่ปฏิบัติด้านทักษะ ความรู้ ความสามารถ และคุณลักษณะอื่น ๆ จะส่งผลต่อการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพและบรรลุเป้าหมายขององค์กรทางการศึกษาระหว่างสถานศึกษา คุณลักษณะของบุคคล สมรรถนะและผลงานการปฏิบัติงานสายวิชาการ ซึ่งจะทำให้บุคลากรมีคุณภาพ เมื่อเข้าสู่สายปฏิบัติงาน โดยใช้ระบบกลไกการพัฒนา เพื่อสร้างการเชื่อมโยง และความชัดเจนให้กับเป้าหมายองค์กรและบุคลากรให้มุ่งไปสู่ทิศทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล (สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์, 2564) ปัจจุบันสถานศึกษา ยังขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้านเทคโนโลยี และขาดงบประมาณที่จะส่งบุคลากรไปอบรม หรือได้รับให้เข้าศึกษาต่อ และปัญหาขาดแคลนการพัฒนาเทคโนโลยีและสื่อการเรียนการสอนสมัยใหม่ เพื่อจะช่วยให้ครูสายวิชาการได้รับการพัฒนา มีความจำเป็นสำหรับการส่งเสริมการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการ เนื่องจากปัจจัยที่สำคัญที่เป็นกลไกการพัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพ โดยเฉพาะแล้ว ประเทศยังเน้นที่ครูเป็นหลักในการสอน ซึ่งมีวัฒนธรรมการเรียนการสอนจะเน้นการฟังจากครูบรรยายหรือครูสอนมากกว่าที่จะให้นักเรียนได้ศึกษา ค้นคว้าด้วยตนเอง และนำเสนองานมากกว่า ทำให้คุณภาพในการสอนของครู จึงมีผลสัมฤทธิ์ต่อการศึกษาไทยเป็นอย่างมาก สอดคล้องแนวคิด ญัฐกร สงคราม กล่าวถึงความก้าวหน้าของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสารมาเชื่อมโยงโลกแห่งการเรียนรู้เข้าด้วยกัน เทคโนโลยีก็ยังมีบทบาทสำคัญต่อวงการศึกษามาก เพราะทำให้โลกกลายเป็นห้องเรียนขนาดใหญ่ ที่เต็มไปด้วยข้อมูลและสื่อการเรียนการสอนหลากหลายรูปแบบที่สามารถเรียนรู้ได้อย่างอิสระตามความต้องการของตนเอง สื่อดิจิทัลนับเป็นเทคโนโลยีคอมพิวเตอร์อีกรูปแบบหนึ่งที่น่าสนใจใช้ประโยชน์ในการจัดการเรียนการสอนอย่างกว้างขวางและมีประสิทธิภาพที่สูงต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน และสร้างผลงานทางวิชาการ ครูจึงควรได้รับการพัฒนาด้านศักยภาพที่สอดคล้องกับนโยบายสถานศึกษา (ญัฐกร สงคราม, 2557)

การศึกษาเป็นกลไกที่สำคัญในการพัฒนาคน เพื่อให้มีความพร้อมที่จะรับกับสถานการณ์ ความเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้นในอนาคต เนื่องจากการศึกษาเป็นกระบวนการที่ช่วยให้คน พัฒนาตนเองด้านต่าง ๆ ตลอดจนชีวิตจึงต้องให้ความสำคัญกับการพัฒนาคนให้มีความรู้ มีความสุข สุขภาพแข็งแรง ครอบครัวอบอุ่น มีวัฒนธรรม มีสภาพแวดล้อมที่ดี มีสังคมที่สันติและเอื้ออาทร โดยการสร้างสังคมแห่งการเรียนรู้ตลอดชีวิต พร้อมพัฒนาคนให้มีความรู้คุณธรรม พระราชบัญญัติ การศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2546 และที่แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2) พ.ศ. 2545 ได้มุ่งจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาคนไทยสำคัญที่สุด มีการกระจายอำนาจการบริหาร การศึกษาทั้งทางด้านวิชาการ งบประมาณ การบริหารงานบุคคล และการบริหารงานทั่วไป ไปยังคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาและสถานศึกษาโดยตรง เพื่อความคล่องตัว มีอิสระรวดเร็วมีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการ สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน สถานศึกษา ชุมชนท้องถิ่น และการมีส่วนร่วมจากผู้มีส่วนได้ส่วนเสียทุกฝ่าย ซึ่งเป็นปัจจัยให้สถานศึกษามีความเข้มแข็งในการบริหารจัดการสามารถพัฒนากระบวนการเรียนรู้ได้อย่างมีคุณภาพและประสิทธิภาพ (คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ, 2559)

จากการรายงานการจัดการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 พบว่าปัญหา และอุปสรรคและความต้องการเกี่ยวกับการบริหารงานวิชาการ คือ การปรับปรุงรูปแบบการจัดการเรียนรู้ ขณะนี้ยังไม่มีผลผลิตของการปฏิรูปการเรียนการสอน การจัดการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญที่ชัดเจน ขาดการใช้แหล่งเรียนรู้ที่สำคัญภายในโรงเรียน ได้แก่ห้องสมุด สื่อ internet และแหล่งเรียนรู้ภายในโรงเรียน ไม่มีการจัดให้เป็นระบบเพื่อใช้ในการจัดการเรียนการสอนรวมถึงห้องสมุดใน โรงเรียนมีหนังสือไม่หลากหลายและเพียงพอ โอกาสในการเข้าถึง ICT ขาดความรู้ นวัตกรรมในรูปแบบอื่น ๆ ค่อนข้างน้อยและหลักการ บูรณาการด้านคุณธรรมค่านิยมมาใช้ในการจัดการเรียนรู้ ออกแบบการวัดผล ประเมินผลตามสภาพจริง โดยใช้เครื่องมือที่หลากหลาย ยังไม่ประสบความสำเร็จ เท่าที่ควรซึ่งปัญหาเหล่านี้

นำไปสู่ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนจากการประเมินระดับชาติไม่เป็นที่พอใจ จึงจำเป็นต้องหาแนวทางมาแก้ไข ปัญหาที่เกิดขึ้นพร้อมทั้งหาแนวทางที่จะพัฒนางานวิชาการโดยใช้ งานวิจัยเพื่อสนับสนุนในการหาแนวทางที่จะแก้ไขและพัฒนาวิชาการต่อไป (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2, 2564)

ทั้งนี้ปัญหาที่เกิดขึ้นในการพัฒนาบริหารวิชาการ อาจเกิดได้จากหลายสาเหตุ เช่น สิ่งแวดล้อม สภาพปัญหาของเด็ก การบริหารหลักสูตรที่ยังขาดความทันสมัย และไม่สามารถนำมาประยุกต์ใช้ได้ในชีวิตประจำวัน ท่ามกลางการเปลี่ยนแปลงของโลกที่เกิดขึ้นอยู่ตลอดเวลา การขาดแรงจูงใจในการทำงานของครูในโรงเรียน เป็นต้น ดังที่กล่าวมาแล้ว แนวทางในการแก้ไขปัญหการบริหารวิชาการในยุคดิจิทัล พระพุทธเจ้าตรัสสอนไว้ถึงรากฐานของความสำเร็จ เรียกว่า อิทธิบาท 4 ซึ่งประกอบด้วย 1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น 2) วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น 3) จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น และ 4) วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น นำมาบูรณาการเพื่อใช้ในการแก้ปัญหาคือ

จากสภาพปัญหาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาสภาพปัญหาและแนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการยุคดิจิทัลและการบูรณาการหลักอิทธิบาท 4 ของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 เพื่อให้ได้ข้อมูล ความรู้ และเป็นแนวทางที่จะสามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการดำเนินงานวิชาการสำหรับผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ให้มีคุณภาพและประสิทธิภาพยิ่งขึ้น นอกจากนี้ยังสามารถขยายผลให้หน่วยงานหรือสถานศึกษาอื่นนำไปใช้ในการพัฒนางานบริหารวิชาการต่อไป

วัตถุประสงค์

- 1) เพื่อศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
- 2) เพื่อศึกษาวิธีการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2
- 3) เพื่อเสนอแนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

ระเบียบวิธีวิจัย

การศึกษานี้เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed Methods Research) ประกอบด้วยการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) รวมถึง แนวทางพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 มีวิธีดำเนินการวิจัย ดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและผู้ให้ข้อมูลสำคัญ คือ ผู้อำนวยการโรงเรียน หรือรักษาการในตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียน หรือผู้ปฏิบัติงานวิชาการของทุกโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2 จำนวน 158 โรงเรียน โดยเป็นผู้ให้ข้อมูลสำคัญในการศึกษา

ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ (Key Informants) โดยการสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) ได้แก่ ได้แก่ ผู้บริหาร และครูที่ปฏิบัติงานวิชาการ จำนวน 5 ท่าน โดยการเลือกแบบเจาะจง

2. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาแนวคิดและทฤษฎีเกี่ยวกับการปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล ในประเด็นต่าง ๆ ดังนี้
1) พัฒนาการเรียนการสอน 2) พัฒนากิจกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ 3) พัฒนาทักษะใช้เทคโนโลยี และ 4) พัฒนวัตกรรมการสอน โดยอิทธิบาท 4 หมายถึง สิ่งซึ่งมีคุณธรรม เครื่องให้ถึงความสำเร็จตามที่ตนประสงค์ ผู้หวังความสำเร็จในสิ่งใด ต้องทำตนให้สมบูรณ์ ด้วยสิ่งที่เรียกว่า อิทธิบาท ซึ่งจำแนกไว้เป็น 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น 2) วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น 3) จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น และ 4) วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น โดยมีตัวแปรที่ใช้วิจัย มีดังนี้

- 1) สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล
- 2) วิธีการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4
- 3) แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ แบบสอบถาม (Questionnaire) และแบบสัมภาษณ์ (Interview) ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นจากแนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4

4. การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยแบบผสมวิธี (Mixed-Methods Research) ซึ่งมีการวิเคราะห์ข้อมูลตามรูปแบบของการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ดังนี้

1) การวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative Research) ใช้แบบสอบถาม (Questionnaire) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อการวิจัยทางสังคมศาสตร์ โดยใช้สถิติพรรณนา (Descriptive Statistics) สำหรับอธิบายลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างและพรรณนาปัจจัยส่วนบุคคล สถิติที่ใช้ คือ ค่าความถี่ (Frequency) ค่าร้อยละ (Percentage) ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

2) การวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยใช้แบบสัมภาษณ์ (Interview) เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากผู้ให้ข้อมูลที่สำคัญ (Key Informants) ตามลักษณะการเป็นตัวแทนของกลุ่มตัวอย่างที่เหมาะสม จากการสุ่มแบบเจาะจง (Purposive Sampling) โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis Technique) ประกอบบริบท (Context) สังเคราะห์ข้อมูลตามวัตถุประสงค์การวิจัยและนำเสนอต่อไป

ผลการวิจัย

การวิจัยเรื่อง แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 สรุปผลการวิจัย ได้ดังนี้

1. ข้อมูลพื้นฐานของผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ร้อยละ 65.8 มีอายุระหว่าง 41-50 ปี ร้อยละ 44.3 วุฒิการศึกษาปริญญาตรี ร้อยละ 75.9 มีประสบการณ์การทำงาน 11-15 ปี ร้อยละ 43.0 และส่วนใหญ่เป็นโรงเรียนขนาดใหญ่ (จำนวนนักเรียนตั้งแต่ 601-1,500 คน) ร้อยละ 41.1 ตามลำดับ

2. สภาพการปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า พัฒนาทักษะใช้เทคโนโลยี มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) รองลงมาคือ พัฒนา

นวัตกรรมการสอน ($\bar{X}=3.76$) พัฒนาการเรียนการสอน ($\bar{X}=3.75$) และพัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.71$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณารายละเอียดเป็นรายด้าน สามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

2.1 พัฒนาการเรียนการสอน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.75$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ที่สอดคล้องกับผู้เรียนยุคดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) รองลงมาคือ การใช้เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารเป็นเครื่องมือในการวัดและประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.86$) และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ การนำผลการประเมินไปใช้ในการพัฒนาการจัดการเรียนรู้ ($\bar{X}=3.60$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.2 พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.71$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การใช้ภาษาที่เหมาะสมในการสื่อสาร มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.84$) รองลงมาคือ ส่งเสริมให้ผู้อื่นใช้สื่อนวัตกรรมที่เหมาะสมกับยุคสมัย มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.81$) และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ การใช้คำถามปลายเปิดในการสื่อสาร ($\bar{X}=3.52$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.3 พัฒนาทักษะใช้เทคโนโลยี โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.83$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การคิดวิเคราะห์เมื่อใช้สื่อหรือเทคโนโลยีดิจิทัลอยู่เสมอ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) รองลงมาคือ มีการสร้างสรรค์ องค์ความรู้ใหม่ๆ ด้วยสื่อเทคโนโลยีดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ การใช้ช่องทางการสื่อสารผ่านดิจิทัลแพลตฟอร์ม ($\bar{X}=3.72$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

2.4 พัฒนานวัตกรรมการสอน โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.76$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการใช้ดิจิทัลในการแสวงหาความรู้ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$) รองลงมาคือ นำนวัตกรรมสมัยใหม่มาใช้ในการทำงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ใช้ดิจิทัลในการแลกเปลี่ยนความรู้ ($\bar{X}=3.55$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3. การพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) รองลงมาคือ ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น ($\bar{X}=3.96$) วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น ($\bar{X}=3.95$) และวิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น ($\bar{X}=3.94$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านสามารถสรุปผลการศึกษาดังนี้

3.1 ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.96$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความสุขกับการทำงาน มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.26$) รองลงมาคือ มีใจรักในงานที่ทำ ($\bar{X}=4.21$) และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ไม่เบื่อหน่ายต่องานที่ทำ ($\bar{X}=3.61$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3.2 วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.95$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเพียรพยายามเพื่อให้สำเร็จ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) รองลงมาคือ มีความอดทนต่องานที่ทำ ($\bar{X}=4.07$) และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ หมั่นฝึกฝนพัฒนางานที่ทำ อยู่เสมอ($\bar{X}=3.74$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3.3 จิตตะ ความเอาใจใส่ฝึกฝนในสิ่งนั้น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.98$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ไม่ปล่อยปละละเลยต่องานที่ทำ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.10$) รองลงมาคือ เอาใจใส่ต่องานที่ทำ ($\bar{X}=4.06$) และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ไม่คิดเลื่อนลอยในงานของตนเอง($\bar{X}=3.86$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

3.4 วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น โดยภาพรวม มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.94$) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า วางแผนก่อนการทำงานเสมอ มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=4.00$) รองลงมาคือ ติดตามงานที่มอบหมายเสมอ ($\bar{X}=3.98$) และมีการปฏิบัติต่ำที่สุด คือ ใช้เหตุผลประกอบการทำงาน ($\bar{X}=3.89$) มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ตามลำดับ

4. แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2

4.1 แนวทางการปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล

4.1.1 พัฒนาการเรียนการสอน เป็นการส่งเสริมและชี้แนะแนวทางให้นักเรียน มีความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน การปลูกฝังให้นักเรียนยึดมั่นในการปกครองระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์ทรงเป็นประมุข การวางแผนพัฒนาระบบและมาตรการที่ เข้มแข็งในการป้องกันและแก้ไขภัยคุกคามในรูปแบบต่างๆ เช่น ภัยจากสื่อออนไลน์ ภัยยาเสพติด ภัย อาชญากรรม โดยการนำไปบูรณาการกับหลักสูตร อย่างเช่น อิทธิบาท 4 เพื่อให้การบริหาร สถานศึกษาประสบผลสำเร็จ นอกจากนั้น เป็นการส่งเสริมการจัดกิจกรรมสร้างจิตสำนึกรักสิ่งแวดล้อมให้กับนักเรียนในสถานศึกษา การวางแผนจัดโครงการต่างๆที่เกี่ยวกับการรณรงค์การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการโรงเรียนสีเขียว โครงการรักษโลก รักษาพลังงาน และการรณรงค์นำแนวคิดหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงสู่การปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน โดยการนำไปบูรณาการกับหลักสูตรอย่างเช่น อิทธิบาท 4 เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

4.1.2 พัฒนากิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้ให้นักเรียนคิดเอง รู้จักตั้งคำถาม และลงมือปฏิบัติด้วยตนเอง สามารถสร้างนวัตกรรมหรือเทคโนโลยีเป็นของตนเองได้ (Active Learning) การส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการ องค์ความรู้แบบสหวิทยาการ (อาทิสะเต็มศึกษา ทวีศึกษา ทวีภาคี ทวีวุฒิ สหกิจศึกษา) เพื่อพัฒนาระบวนการคิดและความริเริ่มสร้างสรรค์และการนำสื่ออิเล็กทรอนิกส์และเทคโนโลยีที่ทันสมัย เข้ามามีใช้ในสถานศึกษา โดยการนำไปบูรณาการ กับหลักสูตรอย่างเช่น อิทธิบาท 4 เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ นอกจากนั้น เป็นการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชน และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนรวมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน การกำหนดโครงสร้าง บทบาท และระบบบริหารจัดการ การศึกษามีความคล่องตัว ชัดเจนและสามารถตรวจสอบได้และการส่งเสริมให้ปราชญ์ชุมชนเข้ามามีส่วนรวมในการถ่ายทอดความรู้ให้กับนักเรียน โดยการนำไปบูรณาการกับ หลักสูตร อย่างเช่น อิทธิบาท 4 เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

4.1.3 พัฒนาทักษะใช้เทคโนโลยี เป็นการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่เสมอ ติดตามข่าวสารบ้านเมือง และจะต้องเพิ่มพูนทักษะ ความรู้ความสามารถให้มากยิ่งขึ้น การวางแผนในการพัฒนาครูให้สามารถยกระดับคุณภาพการศึกษา ตามศักยภาพของแต่ละบุคคล โดยให้ครูผู้สอนได้เข้ารับการอบรม สัมมนา ศึกษาดูงานและการพัฒนาครูผู้สอนตามมาตรฐานวิชาชีพและมีจรรยาบรรณวิชาชีพของความเป็นครู โดยการนำไปบูรณาการกับ หลักธรรมอย่างเช่น อิทธิบาท 4 เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

4.1.4 พัฒนานวัตกรรมการสอน เป็นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ตลอด ชีวิต ที่มีความยืดหยุ่น หลากหลาย สามารถเข้าถึงได้ โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ การขยายระบบ เครือข่ายบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง ให้ครอบคลุมทุกพื้นที่ และเพียงพอแก่นักเรียนภายใน สถานศึกษาและการวางแผนพัฒนาการเรียนรูแบบคิดวิเคราะห์ ทักษะกระบวนการการนำหลักการไปประยุกต์ใช้ขยายสู่การสร้างความรู้เชิงวิจัยและการพัฒนานวัตกรรม เพื่อพัฒนาตนเองและสร้างประโยชน์ต่อสังคม โดยการนำไปบูรณาการกับหลักธรรมอย่างเช่น อิทธิบาท 4 เพื่อให้การบริหารสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ

4.2 แนวทางการปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4

4.2.1 ฉันทะ ความพอใจ ความต้องการที่จะพัฒนาการเรียนการสอน เป็นการส่งเสริมและชี้แนะแนวทางให้นักเรียน มีความซื่อสัตย์สุจริตและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชั่น มีการวางแผนพัฒนาระบบและมาตรการที่เข้มแข็งในการป้องกันภัยจากสื่อออนไลน์ ภัยยาเสพติด ภัยอาชญากรรม โดยการนำไปบูรณาการกับหลักธรรม มีใจรักในสิ่งที่ทำอยู่เสมอและปรารถนาที่จะทำให้ได้ผลดียิ่ง ๆ ขึ้นไป

4.2.2 วิริยะ ความขยันหมั่นประกอบสิ่งนั้นด้วยความพยายาม เข้มแข็ง อดทน ลงมือทำด้วยความอุตสาหะ กล้าเผชิญกับอุปสรรคปัญหาต่าง ๆ ที่เกิดขึ้น โดยส่งเสริมกระบวนการเรียนรู้เชิงบูรณาการรองความรู้แบบสหวิทยาการ เพื่อพัฒนากระบวนการคิดและความริเริ่มสร้างสรรค์

4.2.3 จิตตะ ความคิดมุ่งไป ตั้งจิตรับรู้ในสิ่งที่ทำและทำสิ่งนั้นด้วยความคิด เอาจิตฝึกฝนไม่ปล่อยใจให้ฟุ้งซ่านเลื่อนลอยไป ไม่ให้เกิดความท้อถอย และช่วยให้มีใจหนักแน่นสู่เป้าหมายและการพัฒนาทักษะการใช้เทคโนโลยี และมีการวางแผนในการพัฒนาครูให้สามารถยกระดับคุณภาพการ ศึกษาสร้างเสริมประสบการณ์วิชาชีพ

4.2.4 วิมังสา ไตร่ตรอง ปัญญาพิจารณาใคร่ครวญตรวจสอบหาเหตุผล มีการวางแผนวัดผล คิดค้นหาวิธีแก้ไขปรับปรุงให้ดียิ่งขึ้น โดยการสนับสนุนด้านพัฒนานวัตกรรมการสอน เป็นการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

อภิปรายผลการวิจัย

การศึกษา แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 อภิปรายผลได้ดังนี้

1. จากการศึกษาสภาพการปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัล ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการปฏิบัติการบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งผลการวิจัยที่ได้ศึกษาในครั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสุทธิพงษ์ สุเมธโส (จกกลาก) ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษายุค 4.0 ตามหลักอิทธิบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30 ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัย ของ พระอนุชา สิริสาโร (แรงดี) ได้ศึกษาเรื่อง การพัฒนาวิชาชีพครูตามหลักอิทธิบาท 4 ในโรงเรียน

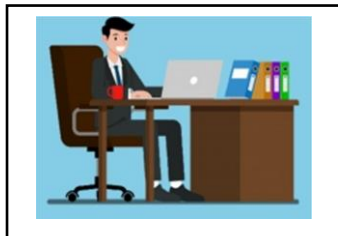
พระปริยัติธรรม แผนกสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก และยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระสิทธิพงษ์ สิทธิวาที (จันทร์สิงห์) ได้ศึกษาเรื่อง การปฏิบัติงานตามหลักอิทธิบาท 4 ของบุคลากรในสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร ซึ่งผลการวิจัยโดยรวมอยู่ในระดับมาก

2. จากการศึกษาการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานด้านวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ยุพิน ขุนทอง ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักอิทธิบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก นอกจากนั้นยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ บุญมี วิทยาสวัสดิ์ ได้ศึกษา การประยุกต์หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 ผลการวิจัยพบว่า มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของ พระปลัดธนา ชินทตโต (ชินทนาม) ได้ศึกษาเรื่อง การประยุกต์ใช้หลักอิทธิบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ

3. จากการศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผลการศึกษาพบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการวางแผนในการส่งเสริมและชี้แนะแนวทางให้นักเรียนมีความซื่อสัตย์สุจริต และต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน เนื่องจากปัญหาการทุจริตคอร์รัปชัน เป็นปัญหาของสังคมไทยที่แก้แทบไม่หมดคนเห็นเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวมีมากมาย ดังนั้น การเริ่มสอนตั้งแต่เด็กจึงเป็นหนทางหนึ่งที่สามารถจะจัดปัญหาเหล่านี้ให้หมดไป ดังโครงการของรัฐบาลที่มีชื่อว่า “โตไปไม่โกง” ผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการจัดการหลักสูตรการเรียนการสอน ให้เด็กนักเรียนมีความซื่อสัตย์ สุจริตและต่อต้านการทุจริตคอร์รัปชัน ซึ่งอาจจัดกิจกรรมคุณธรรมจริยธรรมควบคู่กันไปด้วย นอกจากนั้นควรมุ่งเน้นการใช้เทคโนโลยีที่ทันสมัย เพื่อให้นักเรียนมีความสนใจมากขึ้น เข้าใจได้ง่ายขึ้น สนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทางศึกษาตามหลักอิทธิบาท 4 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมให้ครูมีการพัฒนาศักยภาพของตนเองอยู่ เสมอ ติดตามข่าวสารบ้านเมืองให้มากขึ้นและจะต้องเพิ่มพูนทักษะความรู้ความสามารถให้มากยิ่งขึ้น เพื่อใช้ในการพัฒนาทางด้านการสอนของครูผู้สอน ซึ่งครูผู้สอนจะต้องมีการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย ได้ตามมาตรฐานของหลักสูตรการเรียนของนักเรียนแต่ละระดับชั้น นอกจากนั้นผู้บริหารสถานศึกษามีการพัฒนากระบวนการเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาการจัดการเรียนการสอนและการเรียนรู้ตลอดชีวิตที่มีความยืดหยุ่นหลากหลาย สามารถ เข้าถึงได้โดยไม่จำกัดเวลาและสถานที่ ซึ่งเป็นการพัฒนาการเข้าถึงการเรียนการสอน โดยสามารถ เข้าถึงได้ทุกที่ทุกเวลา โดยการเข้าผ่านระบบออนไลน์ที่มีคลังข้อมูลของการศึกษาทุกช่วงระดับชั้นข้อมูลที่ได้อาจจะเข้าถึงง่ายและมีความถูกต้องครบถ้วนสมบูรณ์ตามหลักสากล ซึ่งจะต้องได้รับความร่วมมือจากผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนที่จะต้องช่วยกันพัฒนาให้เป็นผลสำเร็จ ทั้งนี้ผู้บริหารสถานศึกษามีการจัดโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการรณรงค์การอนุรักษ์ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เช่น โครงการโรงเรียนสีเขียว โครงการรักษโลก โครงการรักษพลังงานอย่างสม่ำเสมอ เพื่อคอยกระตุ้นให้นักเรียนมีจิตสำนึกรักษ์ในธรรมชาติและ สิ่งแวดล้อม และผู้บริหารสถานศึกษามีการประสานงาน ส่งเสริม สนับสนุนให้ผู้ปกครอง ชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทุกภาคส่วนเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของนักเรียน โดยสอดคล้องกับงานวิจัยของ ลลิตา สมใจ ได้ศึกษาเรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ญัฐกฤตา กันทาใจ ได้ศึกษาเรื่อง การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษาอำเภอฟาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2

องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

การศึกษาแนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ผู้วิจัยได้องค์ความรู้ใหม่ ดังนี้

1

ฉันทะ

มีใจรัก ศรัทธาและเชื่อมั่นต่อสิ่งที่ทำ รับผิดชอบงานตามนโยบาย ฉลาดใช้เครื่องมือสาร มีความเหมาะสมและคุ้มค่าอย่างมีประสิทธิภาพเพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุด

2

วิริยะ

ความพากเพียร ความมุ่งมั่นในงานที่รับผิดชอบ มีความรอบคอบ และทำงานให้เหมาะสม พักผ่อนให้เพียงพอ และจัดลำดับความสำคัญของงาน

3

จิตตะ

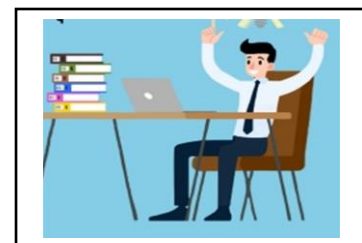
เพื่อพัฒนาบุคลากรและเสริมสร้างทัศนคติ เรียนรู้วัฒนธรรมองค์กร มีใจรักและศรัทธาต่อหน้าที่หรือตำแหน่งดำรงอยู่

4

วิมังสา

ทบทวนในสิ่งที่ได้กระทำและผ่านกระบวนการคิดพิจารณาอย่างรอบคอบ ความหมั่นสอดส่องในเหตุผล หมั่นตรวจสอบงาน และมีความรอบคอบในงานที่ทำ

ภาพที่ 1 องค์ความรู้ใหม่ที่ได้จากการวิจัย

สรุป

แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 ได้แก่ แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ได้แก่ 1) ฉันทะ ความพอใจรักใคร่ในสิ่งนั้น โดยต้องรับผิดชอบงานตามนโยบาย เอาใจใส่ในหน้าที่รับผิดชอบเพื่อประสิทธิภาพสูงสุด 2) วิริยะ ความพากเพียรในสิ่งนั้น มีการปรับทัศนคติต่อการทำหน้าที่และการปฏิบัติงานที่รับผิดชอบ พยายามทำงานที่มีและจัดลำดับความสำคัญของงาน 3) จิตตะ ความเอาใจใส่ฝักใฝ่ในสิ่งนั้น ให้ความสำคัญกับองค์กร และ 4) วิมังสา ความหมั่นสอดส่องในเหตุผลของสิ่งนั้น มีความรู้ในงานที่ทำและต้องเรียนรู้ในงานตลอดเวลา ถืองานเป็นเรื่องท้าทายอย่ามองเป็นอุปสรรค รู้จักทำงานเป็นทีม

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะและข้อค้นพบ (Fact Findings) จากการวิจัยและการอภิปรายผลแล้ว สามารถสรุปผล โดยแบ่งเป็น 2 ระดับดังนี้

1. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1) การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ควรมุ่งเน้น ในการพัฒนาหลักสูตรและการจัดการเรียนการสอน ด้านความเป็นพลเมืองในทุกระดับการศึกษาให้มากขึ้น สร้างจิตสำนึกของการเป็นพลเมืองดีให้นักเรียน และควรมีการจัดกิจกรรมพัฒนาคุณธรรม จริยธรรมและลักษณะที่พึงประสงค์แก่นักเรียนอยู่เสมอๆ ทำให้พัฒนานักเรียนให้เป็นคนดีของสังคม และประเทศชาติ อีกทั้งการจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ที่สะท้อนความรักและการอำรงรักษา สถาบันหลักของชาติ ไตแก ชาติ ศาสนาและพระมหากษัตริย์

2) การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ควรจัดกิจกรรมส่งเสริมด้านดนตรีและกีฬาให้มากขึ้น เพื่อเป็นการเพิ่มศักยภาพทางด้านดนตรีและกีฬาให้นักเรียน ช่วยให้นักเรียนได้ออกกำลังกาย ทำให้มีสุขภาพกายและสุขภาพจิตดีขึ้นตามไปด้วย นักเรียนเขาเรียนได้อย่างมีความสุข ดังคำว่า เก่ง ดี มี สุข การวางแผนส่งเสริมพัฒนาระบบการแนะแนวในสถานศึกษา เพื่อสร้างทางเลือกในการตัดสินใจ ศึกษาด้านอาชีพ และประกอบอาชีพในสาขาที่ตนถนัดและสนใจและการวางแผนจัดตั้งเครือข่าย สำหรับผู้บริหารสถานศึกษา เพื่อใช้ในการติดต่อสำหรับการปรึกษาเกี่ยวกับการพัฒนาสถานศึกษา

3) การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ควรวางแผนบุคลากรภายในสถานศึกษาอย่างเป็นระบบ เพื่อกระจายอัตรากำลัง ครูผู้สอนให้เหมาะสมกับจำนวนนักเรียน ครูผู้สอนสอนตามความรู้ความสามารถและปฏิบัติงานได้ อย่างมีประสิทธิภาพและเหมาะสม ครูผู้สอนคอยเป็นที่ปรึกษา ชี้แนะแนวทางและให้คำแนะนำในเรื่องต่าง ๆ กับนักเรียนด้วยความเต็มใจและการชี้แนะแนวทางให้ครูผู้สอนประพฤติปฏิบัติตามหลักศีลธรรม มีคุณธรรมจริยธรรมและเป็นแบบอย่างที่ดีให้นักเรียนได้

4) การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ควรสร้างความเข้มแข็งของระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนระบบ ส่งเสริมความประพฤตินักเรียนและระบบคุ้มครองนักเรียนเพื่อลดภาวะการนอกกลางคัน การพัฒนาแหล่งการเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพ มีความหลากหลายและสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึงและการจัดสรรทุนการศึกษาสำหรับนักเรียนด้อยโอกาสทางการศึกษาให้สามารถเข้าถึงบริการการศึกษาของรัฐและเอกชนอย่างทั่วถึงและมีคุณภาพ

5) การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ควรจัดกิจกรรมที่มุ่งเน้นการส่งเสริมการผลิตสื่อ สื่อการเรียนการสอน ตำรา สิ่งพิมพ์ สื่อวีดิทัศน์ สื่อดิจิทัลสำหรับคนทุกช่วงวัยที่เกี่ยวข้องกับการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตร กับสิ่งแวดล้อม การพัฒนาองค์ความรู้ งานวิจัยและนวัตกรรมด้านการสร้างเสริมคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อมและการวางแผนในการสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับภาคส่วนต่าง ๆ ในการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

6) การบริหารสถานศึกษายุคดิจิทัล ควรส่งเสริมระบบประกันคุณภาพภายในของสถานศึกษาให้ดียิ่งขึ้น การวางแผนนำไปสู่การปฏิบัติ การกำกับ ติดตาม ตรวจสอบ และประเมินผล เพื่อการบริหารจัดการที่มีประสิทธิภาพ โดยยึดหลักธรรมาภิบาลและการมีความเพียรในการพัฒนาระบบกองทุนเพื่อการศึกษาในรูปแบบต่างๆ เพื่อการสนับสนุนนักเรียนที่มีคุณลักษณะที่แตกต่างกัน

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาคนควาครั้งต่อไป

จากผลการศึกษาวิจัย แนวทางการพัฒนาผู้ปฏิบัติงานวิชาการในยุคดิจิทัลตามหลักอิทธิบาท 4 ของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยา เขต 2 มีข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

1) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านการจัดการศึกษาเพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตที่เป็นมิตรกับสิ่งแวดล้อม เพื่อเน้นการพัฒนาอย่างจริงจังให้มากยิ่งขึ้น

2) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับด้านการส่งเสริมสนับสนุนการพัฒนาครูและบุคลากรทาง ศึกษาเพื่อต่อยอดการพัฒนาให้ดียิ่งขึ้นไป

3) ควรศึกษาวิจัยเกี่ยวกับการใช้เทคโนโลยีเพื่อการศึกษา ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อ การศึกษา เพื่อพัฒนาให้สามารถเข้าถึงได้สำหรับทุกคน ทั้งครูผู้สอน นักเรียน ผู้ปกครองและสามารถ ใช้ร่วมกันในทุกโรงเรียนทั่วประเทศ

เอกสารอ้างอิง

คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ. (2559). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ. สำนักนายกรัฐมนตรี.

ณัฐกร สงคราม. (2557). การออกแบบและพัฒนาโมดูลมีเดียเพื่อการเรียนรู้ (พิมพ์ครั้งที่ 3). สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ณัฐกฤตา กันทาใจ. (2565). การบริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษาโรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา อำเภอกพาน จังหวัดเชียงราย สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 2 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. University of Phayao Digital Collections. <https://updc.up.ac.th/items/edbd9422-b027-44a0-83eb-695895884dc1>

บุญมี วิทยาลัย. (2560). การประยุกต์หลักกฏอริบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25. [วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระปลัดธนา ชินทนต์ (ชินทนาม). (2560). การประยุกต์ใช้หลักกฏอริบาท 4 ในการบริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐานสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาบึงกาฬ [วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระสิทธิพงษ์ สิทธิวาที (จันทร์สิงห์). (2561). การปฏิบัติงานตามหลักกฏอริบาท 4 ของบุคลากรในสำนักงานเขตบางเขน กรุงเทพมหานคร [วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย].

พระสุทธิพงษ์ สุเมธโส (งอกกลม). (2561). การบริหารสถานศึกษายุค 4.0 ตามหลักกฏอริบาท 4 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาเขต 30. [วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

พระอนุชา สิริสาโร (แรงดี). (2561). การพัฒนาวิชาชีพครูตามหลักกฏอริบาท 4 ในโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา จังหวัดชัยภูมิ [วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย]. MCU Digital Collections. <https://e-thesis.mcu.ac.th/thesis/362>

ยุพิน ขุนทอง. (2560). การบริหารงานวิชาการสู่ความเป็นเลิศตามหลักกฏอริบาท 4 ในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 25 [วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิตไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

ลลิตา สมใจ. (2565). ความสัมพันธ์ระหว่างภาวะผู้นำในยุคดิจิทัลของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาเชียงราย เขต 1 [วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยพะเยา]. University of Phayao Digital Collections. <http://www.updc.clm.up.ac.th/handle/123456789/1998>

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพระนครศรีอยุธยาเขต 2. (2564). รายงานการจัดการศึกษา
ประจำปีงบประมาณ 2564. เสมารธรรม.

สำนักงานรัฐบาลอิเล็กทรอนิกส์. (2564). แผนการพัฒนารัฐบาลดิจิทัลในระยะ 3 ปี (2559-2563). กระทรวง
เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร.